

# DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztik: Dr. KUN BÉLA és Dr. RÉVÉSZ IMRE. Főmunkatárs: Dr. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:  
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

## Cserkész világtábor.

Gödöllő és Besnyő között, a gyönyörű erdős-dombos vidéken, hatalmas sátoztábor felférlik. A világ minden tájáról egybeseregő idegen népek fiainak színei közt büszkén és barátságosan leng a magyar lobogó — jeléül talán a legszebb győzelemnek, amelyet Trianon magyarsága a maga másfél évtizedes fájdalom-útján egy ellenséges világ rokonszenvének visszahódítása terén kivívott.

Tizenkilenc esztendővel ezelőtt épp ezekben a forró augusztus-elei napokban szabadult el eszelős útjára a világháború réme, kezében tariva a magyar végzetnek akkor még hétpécsetes könyvét, amelyben annyi jajszó volt megírva Árpád népe számára. Ma pedig a földgömb legkülönb népeinek legkülönb ifjúsága jött el tisztességet tenni a megfogyott, de meg nem tört magyar nemzet békés formában megnyilatkozó ősi katonai erényeinek. Mert mi egyéb a cserkészet, mint egy nemzet ifjúsága virágának teljes katonai felkészülése — a béke áldott harcaira?!

A magyar cserkészet egyetemes magyar nemzeti ügy. Mint ilyet érte ez a példátlanul nagy tisztességadás, amelynek jelentőségéhez semmiféle más, Magyarországon a multban tartott, vagy a jövőben tartható nemzetközi összejövetel jelentőségét nem lehet hozzámérni. Véték volna az e fölött való egyetemes magyar örvendezésbe valami elkülönítő szempontot és hangot belélegeyíteni.

De azt azért senki sem veheti tőlünk rossz néven, hogyha akkor, amikor a magunk üdvözlét is elküldjük Gödöllő felé, valamire emlékeztetünk és valamire intünk.

Történeti tény, hogy a cserkészet szülőhazája, Anglia után Magyarország volt a legelső országok egyike, ahol a cserkészet szilárdul meggyökerezett. És történeti tény, hogy a cserkészet magyar földre átlántálásának Istentől küldött eszköze a budapesti Református Keresztyén Ifjúsági Egyesület volt, közelebből pedig ennek két, azóta az örökkévalóságba költözött vezetője: egy bibliás orvos, ifjabb

dr. Szilassy Aladár és egy páratlan tevékenységű, magát a magyar ifjúság szolgálatában valósággal elégetett református lelkipásztor, Megyeresy Béla.

Ez a két fiatal magyar férfi látta meg legelőször azt, mit jelent a cserkészet embernevelés, nemzetnevelés és keresztyéni jellemnevelés szempontjából, amely legutóbbit ők a másik kettőtől elválasztani sohasem tudták.

Ők a cserkészetet csak bibliai, tehát határozottan és következetesen keresztyén alapon tudták elképzelni. Az általuk hűszegynéhány esztendővel ezelőtt elvetett mag azóta terebélyes nagy fává, a magyar cserkészet fájává növekedett és ennek a fának most már nagyon sokféle hajtása, levele, virága és gyümölcse van, amelyek közül egyikre sem lehet azt mondani, hogy fattyú és egy sincsen, amely magyar nemzetnevelési szempontból valamiféle hasznos és hálásan értékelendő szolgálatot ne teljesítene, de valamennyi hajtás, levél, virág és gyümölcs közül még ma is azok a legerősebbek, legüdébbek, legillatosabbak és legízesebbek, amelyekben a legtöbb van a fa ősi életerejéből, az egykori kis mag termő elvéből: a Krisztus evangéliumából.

Nem irigyeljük római katolikus testvéreinktől, hogy egy, már évszázadok óta kipróbált módszerrel és kifinomodott érzéssel fényesen eltanulták tőlünk a cserkészetet is, mindjárt a kezdet kezdetén s felismerve mérhetetlen jelentőségét, hatalmas egyházi és társadalmi támogatásban részesítették már akkor, amikor a bibliás alapon és református körből megindult cserkész munkának igen magas hivatalos és félhivatalos magyar református körökben még egészen hihetetlen és képtelen félreértésekkel kellett küzdenie. Ha van területe a nemzeti életnek, ahol a mai szomorú állapotok között is mutatkozik kilátás arra, hogy a magyar nemzet jövődjé vezetői a vallásfelekezeti korlátokon túlnézve, jó korán megtanulják egymásban megismerni és megbecsülni az embert, a magyart és a keresztyént: akkor a cserkészet az. Én ebben sok kedvezőtlen jelenség ellenére is szilárdul hiszek. És ezért csak örülni

tudok neki, hogy van erős és tekintélyes római katolikus cserkészlet is Magyarországon.

Csak egynek nem tudnék aztán örülni: annak, hogyha a protestáns cserkészcsapatok valaha is elfeledkeznenek a maguk és az egész magyar cserkészlet eredetéről és „első szeretetéről” s ha valaha is megszűnnének az lenni, ami eddig, Isten kegyelme által, többé-kevésbé mindig voltak: az egész magyar cserkészlet evangéliumi sava és kovása.

Erre legyen önekik, a mi szívünkhöz legközelebb álló drága fiúknak és öreg fiúknak, újabb és hasonlíthatatlanul egyszerű alkalom és fölhívás a gödöllői világtábor. Legyenek ők ott is azzá a magyar cserkészlet számára, ami a magyar cserkészlet az egész magyar nemzet számára: a tisztaság, a fegyelem és a szolgálat legdúsabb erőtartályává!

R. I.

### Aratás.

Írta: Bartha László esperes.

Régen vártuk ilyen szorongó szívvel az aratás idejét. Nemesak azért, mert négy csapás osztható után nélkülözhetetlen nagy szükségünk volt a szántóvető ember verejtékének áldott jutalmára, hanem azért is, mert az aratás előtti esős időjárás újabb aggodalmakkal tette gyötrelmessé a kenyér utáni várakozás nehéz napjait. Mindnyájunk arcán ott ült a kérdés: ad-e alkalmas időt a jóságos Isten a megmutatott áldás betakarítására?! Mindnyájunk lelket égette a gondolat: megelégette-e Isten az ostoroztatást, a próbát, a szenvedést?!... mert úgy éreztük, hogy újabb csapás elhordozására már nincs erőnk. Hiszen nemesak a szegény ember éléstárában fogyatkozott meg a mindennapi kenyér, nemesak a szegények, az „zvegyek és árvák sóhaja és jajja hangzott fájóalmas panaszként szerte mindenütt, hanem a mindennapi kenyér, a nyugodt megélhetés kérmésében szegénnyé vált még a gazdag is és a dőre szóra, látszólag nagy vagyonnal rendelkező ember szájából is hallhattuk a panaszos váaszt: mimódon segíthetnék én rajtad, testvérem, mikor kötelezettségeim teljesítésében is tehetetlen vagyok és nekem is a mások segítségére és jóakarátára volna szükségem! Az általános nyomorúságot talán az a népdalköltő örökítette meg a történelmi hűségnek legmegfelelőbb módon, aki valamikor lelkének keserűségét a következő közismert dalban öntötte ki:

*Volt nekem földem is, húsz hold szántóföldem,  
Hullámzó kalászában úgy elgyönyörködtem;  
Haladt, addig haladt... egyszer csak elmaradt,  
Földemet elvitte az adó s a kamat.  
Nincs már egyéb földem, csak az anyám sirja:  
Szegény ember dolgát boldog Isten bírja!...*

Ha ebből a dalból ez az utolsó sor elmarad, ez lett volna a vagyoni romlása felett borongó mai emberi léleknek legkeserűbb kifakadása.

Így azonban valami csodálatos vigasztalás sugárzik belőle a legnagyobb próbáltatások idejére is. Hogyha minden munkánk sikertelen marad is, ha minden tervünk és törekvésünk semmivé válik... ha csapások következtében mindent elveszítünk és koldus szegényen állunk az élet poros országútján... ha minden javainktól megfosztatva, nem marad más számunkra ez őseink verejtéke, könnye és vére által megszentelt földből, csak az anyánk sirja: még akkor sem szakadt el minden szál és kapocs, mely bennünket ez áldott haza földjéhez köt... még akkor sem veszett el minden reménység a boldogabb jövő felől, mert nemzeti történelmünk és emberi életünk kétségtelenül bizonyítja, hogy amikor legnagyobb volt a veszély, akkor volt hozzánk mindig legközelebb az Isten segítsége. Igaza volt, igaza van és igaza lesz mindig a fentemlített népdal utolsó sorának: szegény ember dolgát boldog Isten bírja! Ezt igazolja ez év aratásának gazdag áldása és az aratásnak áldott ideje is. Mintha csak Jól proféta bátorítása hangzanék mindenütt felénk (Jól proféta 2. rész 21—27. vers): Ne félj föld népe! Örülj és vigadozz, mert nagy dolgokat cselekszik te veled az Úr! Örüljétek és vigadjatok az Úrban, mert megadja nektek az esőt igazság szerint. Korai és késői esőt hullat földetekre és megtelnek a ti csüreceitek gabonával. Kipótolom nektek az esztendőket, amelyeket tönkretett a szöcskö, a cserebogár, a hernyó, a sáska; vagy folytathatnánk az elmúlt évek szomorú tapasztalatai szerint mi ma élő emberek is: amelyeket tönkretett a fagykár, a rozsdá, a szerezem poloska... az én nagy seregem — mondja az Úr, — amelyet rátok bocsátottam a ti hálátlanságotokért. És esztek bőven és megelégsztek és soha többé nem pironkodik az én népem. Magasztaljátok az Úrnak, a ti Isteneiteknek nevét és tudjátok meg, hogy én vagyok az Úr a ti Isteneitek és rajtam kívül nincs más Isten!...

Oly jól esik a csapások között hallani a bátorításnak és vigasztalásnak eme csodálatos ígét. Évezredek messze világából hangzik felénk s mégis mintha rólunk, nekünk írták volna. Csodás erővel ragad magával az a körülmény, mintha a proféta szerepét és vigasztaló küldetését az áldással, a keresztekkel megrakott mező vette volna át és onnan áradna felénk, a kenyér-adó keresztekéről az örvendezésre hívó égi üzenet: ne félj föld népe, örülj és vigadozz, mert nagy dolgokat cselekedett te veled az Úr!

Isten... a teremtett világ hatalmas ura... a mi gondviselő Atyánk az aratás gazdag áldásában megadta az eszközt a boldogabb jövő kiépítéséhez, most attól függ minden, hogy mit csinál Isten gyermeke, az ember?... Lesz-e hit és erő az alkotásra, szeretet és készség az építésre, testvéri érzés és megértés egymás terhének hordozására?... Lesz-e bátorsága szembenézni úgy a jövő küzdelmeivel, hogy ezzel továbbra is méltóvá tegye magát az Isten meg-

segítő,  
a termé-  
dent m-  
szó: Ne

TUD

Ta

Eg  
során, a  
adó, kü-  
sági eg-  
amenny-  
házmeg-  
órás gy-  
25—27-  
napos k-  
felügye-  
lenül m-

A  
lelkeser-  
kender-  
dött, m-  
segünk  
erejét  
Tóth J-  
sági el-  
talatai  
tást, m-  
háza.  
zunkna  
adója  
lehető  
vonatk-  
értékes  
egyház-  
jöttek  
tisztika-  
közöls-  
előkész-  
rere m-  
stagná-  
irány-  
végleg-  
az ere-  
szólás-  
venth-  
sürges-  
ségéhe-  
minár-  
tanítá-  
delje  
gekül  
Pomp  
Molná-  
adása  
lataib-  
kezett  
adása  
rutim

segítő, áldó kegyelmére? A próféta irásából és a természet gazdagon terített asztaláról mindent magával ragadó erővel hangzik a bátorító szó: Ne félj föld népe!...

## TUDÓSÍTÁS

### Tanügybizottsági konferencia.

Egyházunk mostani megújulási mozgalmai során, a sűrűn tartott konferenciák között példaadó, különlegességgel szolgált a hevesnagykun-sági egyházmegye 12 tagú tanügyi bizottsága, amennyiben nem elégedett meg ez idén az egyházmegyei gyűléseket közvetlenül megelőző pár-órás gyűléssel, mint az szokásos, hanem július 25—27-én Kenderesen összegyűlt egy háromnapos konferenciára, hogy a tagjait, mint iskola-felügyelőket, közelről érintő kérdéseket közvetlenül megvitassa.

A konferencia, a minden áldozatkészre telkesen vállalkozó házigazda, Csánki Benjamin kenderesi lelkész templomi áhitatával kezdődött, megemlékezvén Isten előtt saját erőtelenségünkről, kérvén Istent, hogy általa a maga erejét mutassa meg egyházunk életében. Majd Tóth János kunmadarasi lelkész, tanügybizottsági elnöki megnyitójában körvonalazta, tapasztalataitól élénken színezett előadásban a hivatást, melyet a bizottság elé szabott Isten s egyháza. Azután Bodor Lajos, egyetemes egyházunknak is fáradhatatlan népoktatásügyi előadója az évvégi iskolai statisztikai kimutatás lehető pontos s megbízható céljainak elérésére vonatkozó módozatokat adta elő, miközben értékes hozzászólások után, hihetőleg egész egyházunkra kiható jelentőségű megállapodások jöttek létre a véglegesen megszövegezendő statisztikai ürlapok szövegezésére nézve. Következésképpen jelen sorok írója, lehető tudományos előkészülettel a modern vallástanítás módszerére mutatott rá, előadva, hogy a századok óta stagnáló racionalizmusból a vallás-lélektani irány felé kell indulni a vallásoktatásnak, ha véglegesen fel nem akarja adni a reménységet az eredmény felől. A felkészült, ügybuzgó hozzászólások után javaslat jegecesedett ki a Konventhez egy kimerítő vezérkönyv kiadásának sürgetésére, továbbá a tanítóegyletek elnökségéhez, hogy egyetlen tanítói gyűlésről, szemimáriumról el ne maradjon ezután egy vallástanítási mintatanítás vagy előadás és végül rendelkezje el a Konvent népiskolai imádság-szövegekül a vonatkozó egyházi énekverseket. — Pompásan egészítette ki fenti előadást Molnár Pál mezőtúri igazgató gyakorlati előadása, a több évtizedes tanító élethű tapasztalataiból merítve őszinte ügyszeretettel. Következett Szalisznyó Sándor türkevei igazgató előadása az új tantervi utasításról, finom tanítói rutinnal kimutatva a cél elérését lehetővé tevő,

gyakorlati módokat. Balázs János kisújszállási igazgató pedig a beszéd- és értelemgyakorlatok sokat vitatott kérdését mutatta be egy kirándulás keretében, mint ami a ma újra felfedezett egyetemes öntevékenységi módszer s nem külön tantárgy. Ehhez csatlakozott Molnár Pálnak a gyakorlati fegyelemre nevelésről szóló előadása, kimutatva, hogy az csak példaadás útján lehetséges. Majd ugyancsak Molnár Pál az új állami tantervi utasításhoz kiadandó református egyházi utasításról szolt, mindnyájan megállapodván annak szükségességében, úgyhogy annak a Konventhez felterjesztendő szövegezésére Tóth János s Molnár Pál fel is kértettek. Következésképpen Dankó Sándor tiszafüredi lelkész Gyakorlati keresztyénség a nevelés és tanítás munkájában címmel az iskolai diakonia munkájáról szolt, mélyenjáró, meleg, élő hittel. És végül Tóth János elnök a tanító hivatása a falu életében címmel a falu egyszerű népének jelentőségére mutatott reá a haza s egyház életében, azok elhanyagolt életsorsára s a tanító, lelkész hivatására a falu életének kiegyensúlyozásában.

Hosszúra nyulna a beszámoló, ha mindazon hozzászólásokat is elsorolnánk, melyek minden tárgyhoz, szinte kimeríthetetlenül fűződtek. Bizonyos, hogy a CXXII. zsolt. 2. verse elének-lésével hálát adván, azzal a vágyakozással oszlott szét a bizottság, hogy vajha Isten kegyelméből ezután minden évben megújíthatnánk összegyülekezésünket, amihez olyan szíves vendéglátó is szükséges, mint Csánki Benjamin, kit ezúttal is csak köszönet s elismerés illessen.

Tiszakürt.

Tóth Dezső.

### Fábiánházi lelkészbeiktatás.

A boldogemlékü Asztalos Kálmán fábiánházi lelkész és egyházmegyei tanácsbíró majdnem egy év óta üresen maradt lelkészi állásába július 16-án iktattatott be ifj. Juhász Elek kocsordi volt segédlelkész. Hogy itteni működésével, szerény magaviseletével és modorával, készségével mennyire megnyerte az egyházközség szeretetét, mutatja az, hogy öt kocsin kísérték el új otthonába. A nagyecsed-i templom előtt várta a 25 fábiánházi lovaslevente csapat magyar öltözetben, lovasok és lovak koszorúkkal felékesítetten. A levente parancsnok ifjúi hévvel előadott üdvözlő beszédére meleg szeretettől sugárzó szavakkal válaszolt az ifjú lelképásztor, aki kíséretével együtt a leventék sorfala között vonult a községbe, ahol a templom előtt felállított diadalkapu előtt egymásután üdvözölték az iskolásgyermek nevében egy kisleány, a leányegyesület vezetője, az ifjúsági egyesület vezetője, ezekre adott külön-külön válasza után lelkes eljenzések között vezették be a lelkészt a paróchiába, amelynek ajtajában egy tisztos fekete ruhába öltözött presbiterné kenyeret és sót nyújtott át az ifjú lelképásztornak, aki válaszában találóan muta-

tott rá a nagy igazságra, hogy a testi kenyér és só mellett, milyen nagy szüksége van az egyháztagnak amaz élő kenyérre, Istennek örök igéjére, amelynek birtokában s amelytől vezéreltetve élhet a földi ember Istennek dicsőségére, egyháznak, községnek, hazának boldogítására. Ezután harangzúgás közben vezette be az ifjú lelkészt Fóris Lajos, a nagykárolyi egyházmegye esperese a templomba, lelképásztori hivatás magasztos voltát fejtegető beiktató beszédének végén átadta a lelkésznek a Bibliát, aki I. Kor. 4. r. 1. v. alapján tartotta meg nagyon komoly készültségről s elmélyedéstről tanuskodó beszédét, a templomot zsúfolásig megtöltő hallgatóság előtt. Az istentisztelet befejeztével a templomban tartott presbiteri ülésen adta át az esperes meleg üdvözlő beszéd kíséretében az egyház pecsétét, leltárát. Ezután igazgatótanító üdvözölte a lelkészt a presbiterium, az egyházközség, a tanítótestület, majd a községi főbíró a községnek a részéről. Ezekre a lelkész meglepően találó szavakkal válaszolva, kifejezve köszönetét az előlegezett bizalom és szeretet megnyilvánulásáért, kérte támogatását olyirányú munkásságára, hogy a hitben egyre erősödő lelkek munkássága által fejlődjék az Isten országa s valóra váljon földi reménységünk, az egész ezeréves Magyarország.

A szüleitől, a tiszacsegei lelkészi pártól s összes testvéreitől s nagybátyja családjaitól körülvett lelkésznek voltak szívesen látott vendégei a paróchián az őt elkísérő kocsordiak, a gondnok, tanító, a községi főbíró. Ebéd alatt esperes, lelkész édesapa, záhonyi pap testvére, községi főbíró, felügyelő-lelkész Ignéczy Sándor s végül volt főnöke, a kocsordi lelkész részéről hangzottak el üdvözlő beszédek, áldást kívánva pásztorra és nyájra egyaránt, abban a boldog tudatban, hogy a nagyapa és dédapa tanítói áldásos munkássága — kik mindketten itt nyugosznak a fábiánházai temetőben — méltó folytatója lesz a beiktatott ifjú lelkész. — Segitse őt erre a minden áldásoknak atyja és Istene.

## IRODALOM

**Die Ontologie bei Herman Schell.** Von dr. Alexander Kálmán. Bonn 1933. 8-rét, 72 lap.

A Tisza István-Tudományegyetem református theologiai fakultásának növendékei Isten jóvoltából újabban egyre-másra aratnak külföldi egyetemeken jelentős tudományos sikereket. Közülök az egyik legszebb siker éppen ez a könyv és az annak alapján a bonni egyetemen megszerzett kitüntetéses filozófiai doktori fokozat. Igen jelentős dolog, hogy a nagytehetségű ifjú szerző ennek az első beható tudományos kutatásának és földolgozásának tárgyául a német tudományos reformkatholicizmus egyik vezérét, az 1906-ban, élete delén alig valami-

vel túl elhalt Schell Hermant, a kitünő római katolikus apológét választotta. Schell éppen úgy megjárta az indexre kerülés és a „laudabilis submissio” tragikus útját, mint Prohászka, de életműve az őt saját hitfelei részéről ért adáz támadások miatt nem teljesedhetett ki úgy, mint a székesfehérvári püspöké, akinek hasonlóan kiméletlen támadásokban, legalábbis irodalmilag és a nyilvánosság előtt, a saját hitfeleitől sohasem volt része. Egész tudományos működésének alap gondolatát legjobban az egyik legnagyobb feltűnést keltett művének címe fejezi ki: „*Der Katholizismus als Prinzip des Fortschritts.*” Protestáns részről a reformkatholicizmus és a modernizmus emberei különös figyelmet érdemelnének, mert éppen teológiai- és filozófiai-iskolázott protestáns szem tudja náluk különös élességgel megfigyelni a szellemi lényükben rejlő végzettszerű kettősséget: az evangéliumi és a római vonást, amelynek következtében egyrészt idegennek érzik magukat az ultramontanizmus világában, másrészt mégis képtelenek a római katolikus vallásosság és világszemlélet mélyen gyökerező alapfonataiból kibontani szellemi énjüket, sőt erre nem is törekcsenek, mert egész szellemi létalapjuk szerint büszkén és boldogan vallják magukat római katolikusoknak. Hogy a protestáns, kivált pedig a biblikus-református magatartás a lét döntő kérdéseiben alapvetőleg mennyire más, mint a római katolikus és hogy ennél fogva igazán helyes és hasznavehető rómaellenes polémia csak egy van: *abszolút mértékben öntudatosítani magunkban és a ránk bízott lelkekben merőben más voltunkat* — azt a Schell-típusú nagy róm. katolikus gondolkodók eszmevilágának tanulmányozása közben lehet legjobban meglátni. Kálmán Sándor egészen kivételes tárgyi és nyelvi felkészültséggel látott hozzá a schelli gondolkodás legsajátabb gyökérterületének: filozófiai léttanának s ettől elválaszthatatlan istentanának felfejtéséhez s feladatát minden tekintetben kiválóan — még formai tekintetben is, ami e roppantul nehéz tárgynál különösen nagy szó, magyar elmére vallóan világosan és talpraesetten — oldotta meg. Értekezése a hatalmas német tudományban is hűzágot pótolt, a magyarnak pedig emellett még büszkesége is. Lapunknak sem jellege, sem szűkreszabott terjedelme nem engedi meg, hogy a nagybeesű dolgozat bővebb ismertetésébe belemenjünk. E néhány sor kapcsán csak üdvözölni akarjuk a legszebb reményekre jogosító ifjú szerzőt s Istentől áldást kérni további munkálkodására, amelyet, amint halljuk, a római katolikus szellemiség és liturgia tanulmányozására akar nagy részben ezután is szentelni. Jól teszi, nagy szükség van Magyarországon olyan hatványozott református öntudatra, amely csak az ilyen tanulmányozásból fakadhat föl. Mert csak az ilyen öntudat az, amely nem puffogatja nagyidai módon mag nélkül a puskaport, de amikor aztán komoly

és kikerülhetetlen harcra kerül a sor, minden lövésével célbatalál.

A dolgozat Csikesz Sándor professzornak van ajánlva, szép jeléül úgy a tanár odaadó gondjának, mint a tanítvány bizonyágtévő hálájának.

R. I.

**Az „árva“ szónak csak a szavában van meg a távlata s azonnal elvész az, ha egy bélyeget fel kell ragasztanod?**

## ISKOLA

A debreceni református Kollégium gimnáziumának **Értesítője az 1932—33. iskolai évről.** Közli: vitész dr. Bessenyei Lajos igazgató. Az Értesítő minden munkáról gondos beszámolót ad; bevezetésül az iskola rövid történetét foglalja össze. Az intézetben 28 rendes és helyettes tanár, 2 óraadó tanár és 4 hitoktató működött. Az idén is 17 osztály működött 843 nyilvános tanulóval; akik közül református 805, ág. ev. 21 tanuló volt. A tanítási anyagot, az előre kidolgozott tanmenet szerint, minden osztály elvégezte. Az idén is tanítottak az angol nyelvet. A valláskeresési és hazafias nevelést az intézet ez évben is az iskola multjához és szelleméhez méltóan folytatta. Az állami középiskolai tanárképzőintézet 12 gyakorló tanárjelöltet osztott be az iskolához. A tanárok tudományos irodalmi, művészeti és társadalmi munkássága általánosan elismert és széleskörű. Az ifjúsági egyesületek, (önképzőkör, énekkar, zenekar, cserkészlet stb.) ezévben is virágzóan működtek. A növendékek között a hit erősítését az Ifjúsági gyülekezet és a Bibliakörök végezték. A tanulók segélyezésben és jutalmazásban 62,581.60 P-t kaptak. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül jeles: 106, jó: 196, elégséges: 353, javíthat: 130, ismételt: 35. Az érettségi vizsgálat ezévben is két külön csoportban folyt le. Az A) csoport elnöke: dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár, kormányképviselője: dr. Császár Ernő budapesti tanárképzőintézeti gyak. középisk. tanár; a B) csoport elnöke: Kolozsváry Kiss László református lelkész, kormányképviselője: Ravasz Árpád c. főigazgató. Összesen: 88 tanuló jelentkezett vizsgálatra. Az eredmény: kitüntetéssel érettség: 2, jeles: 17, jó: 25, érettség: 33, 2 hónap múlva javíthat: 8. Az egész Értesítő az igazgató és tanári kar eredményes munkáját mutatja. *bb.*

## HALOTTAINK

**Szöke Sándor** (1905—1933) nagyszalontai református lelkész, akinek beiktatása június hó 25-én volt, július 14-én, agyhártyagyulladásban hirtelen meghalt. Halálát édesanyja, testvérei gyászolják.

## KÜLÖNFÉLÉK

**Lapunk legközelebb augusztus hó 19-én, kettős számmal jelenik meg.**

**Új theologiai doktor.** Papp László, az utrechti egyetemen az ösztöveltségi szakcsoportból kitüntetéssel theologiai doktorrá avatott. Papp László a debreceni theologianak volt jeles növendéke. Szeretettel köszöntjük.

**A gödöllői cserkészvilágtáborozásra** július 22-én utazott el Debrecenből a IX. cserkészkerület törzskara. Az elutazás előtt a református cserkészek részére reggel a Nagytemplomban ünnepélyes istentisztelet volt, amelyet dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár tartott.

**Templomszentelés.** A tiszaföldvári református egyházközösség most szentelte fel adományokból épült második templomát és ennek első harangját.

**Vallásos műsoros délután.** Nagy érdeklődés mellett szép műsoros vallásos délután színhelye volt Cégénydányád. Sípos Károly református lelkész hő imája után a nyíregyházi V. éves tanítóképzős Balogh Margitka, Arany János Ráchel siralalmát szavalta nemes művészettel. Bereczki Zsigmond dombrádi tanító harmónium-szólót énekelt: Úttalan úton égi fénysugár vezérelj s védj. A zengő dallam sokáig emlékezetes marad a jelenlevők számára. Bibliai szellemben Sípos Károly lelkész rámutatott arra, hogy minél nagyobb a romlás, annál hangosabban szól az égi üzenet: Ember, vigyázz, a lélek örök kincseire! Egy legyen főtörekvésünk szemben a romboló árral: Vissza Isten felé! Ezután Csathó Zoltán fehérgyarmati kántor énekelt harmónium-kisérettel: Te vagy napvilágom. Az énekszám kedves keretül szolgált az örök igazságok nagy szépségeihez. Majd a dombovári tanítóképzős Bojtor Valéria, Váradi Antal: Judását tolmácsolta, megrendítő hangulatot idézett föl a hallgatóság lelkében. — A záróének hangjai után mindenki ünnepi érzések kellemes emlékeivel távozott. A vasárnapi műsoros vallásos délutánokon a közönségben nyaralók megjelennek és szerepléseikkel is gazdagítják a műsort. *P. F.*

**A debreceni esata évtordulóján,** augusztus 2-án kegyeletes emlékünnepe volt a hősök temetőjében, ahol az emlékbeszédet Sípos Imre lelkész tartotta. Az egyetem koszorúját Rugonfalvi Kiss István Rector helyezte el.

**Az Országos Református Lelkész-Egyesület** a folyó évi konferenciáját, közgyűlését, Kálvineumi ünnepélyét és az Országos Református Lelkész-Egyesülettel kapcsolatos egyháztársadalmi egyesületek gyűlését augusztus 23—29-ig terjedő időben Nagykőrösön rendezi meg. — Augusztus 23-án érkezés, ismerkedés. 24-én a konferencia megnyitása. A következő napokon délelőtt előadások az összes résztvevők számára, délután pedig az egyes szakosztályok tartják

üléseiket. Külön csoportban fognak ülésezni a lelkészek, vallásitanítólelkészek, segédlelkészek, világiak és nők. Augusztus 27-én vasárnap, az istentisztelet után lesz az Országos Presbiteri Értekezlet ötödik Nagygyűlése a nagykőrösi templomban. A nagygyűlés után Arany János-emlékünnepe az Arany János-szobornál. — 28-án ORLÉ közgyűlése; 29-én kirándulás Ókéeskére. Szabolcska Mihály szülőházának megkoszorúzása.

**Továbbképző tanfolyam.** (Közvetlenül lapzárta előtt kaptuk.) Több mint egy hónapja már, hogy megjelent a meghívó a debreceni egyházmegye és a Tisza István-Tudományegyetem theologiai fakultása által rendezendő lelkészi továbbképző tanfolyamon való részvételre. — Azóta esend van. Valószínű, hogy e esendben már sokan jelentkeztek a tanfolyamra, úgy gondolkozván velem együtt, hogy a nagyon szükséges továbbképzés így igazán megvalósítható. — Minimális kiadással jár s vasárnapot nem vesz igénybe. A esend azonban takarhat mást is. Háttha elhallgatják, figyelmen kívül hagyják a tanfolyam ügyét, egyesek mert nincs szükség rá, mások mert költséggel jár, ismét mások megint más okból, esetleg nemtörődömségből. Ilyen is van u. i. egy kevés a lelkészi karban a sok-sok baj mellett. Éppen ezért, bár tudom, hogy a böles vezetőség helyesen állítja össze a tanfolyam anyagát, mégis legyen szabad hangot adni ama szerény óhajtnak, hogy mivel első kísérlet ez a tanfolyam és mivel a mai idők nem igen alkalmasak arra, hogy gyakorló lelkészek elmélyedjenek elvont tudományokba, az lenne égetően szükséges, hogy a tanfolyamon résztvevőkben és rajtok keresztül minden lelkészben erősödjék a pásztori felelősségérzet, a pásztori hűség és odaadás. Ma csakugyan gonoszok a napok, ezer ellenség fenyegeti a nyáját, nagyon ébren és szüntelen munkában kell lennünk, hogy megőrizzhessük a ránkbizottakat. Köszönet a rendezőknek, hála a Mindenható Istennek, aki Lelke által adta az indítást és adja az áldást e munkára. Cégénydányád, 1933 augusztus 1. *Sipos Károly*, református lelkész.

\*

Azt hisszük, megnyugtatóra szolgál a fenti sorok írójának, igen kedves ifjú szolgatársainak, ha ezúton tudatom vele is, másokkal is, hogy a jelentkezők száma értesülesem szerint eddig 20—30 körül van. Talán a közölt témákat sem fogja túlságosan elvontaknak találni, bár azt előre és elvileg meg kell jegyezmem — mint a tanfolyamot rendező gyakorló lelképásztorok és tanárok közös véleményét, — hogy az „elvont” tudományokba (melyik tudomány nem elvont?) való elmélyedés, meg a pásztori felelősségérzet nem állanak olyan egymást kizáró ellentétben egymással, mint az a fenti sorok végéből kiténni látszik. Ha abban állannának, akkor valóban nem volna szükség ilyen továbbképző tanfolyam rendezésére, de általában főiskolai lelkészképzésre sem. *R. I.*

**A máramaros-ugoesai református egyházmegye** most töltötte be, a Biki Ferenc lemondása folytán megüresedett esperesi tisztséget, melyre Isaák Imre técsői lelkészt választották meg a presbiteriumok egyhangúlag. Az új esperes 1888-ban, a szabolcsmegyei Kéken született, középiskoláit Ungváron, a theológiát Sárospatakon és Kolozsváron végezte. Segédlelkészkedett Bánffyhunyon, Széken, Kolozsváron, Kabán és Miskolcon, dr. Tüdös István püspök mellett. Rendes lelkész 1915-ben lett az ungmegyei Vajánban, ahonnan 1927-ben Técsőről hívták meg s azóta itt működött. Élénk irodalmi és hírlapi tevékenységet fejt ki, két és fél éven át szerkesztője volt az elszakított felvidéki református egyház hivatalos lapjának, jelenleg felelős szerkesztője a „Református Lelkész”-nek. Ő alapította meg a „Kárpátaljai Református Lelkész-Egyesület”-et, melynek ő az első elnöke. Rendes tagja az elszakított felvidéki zsinatnak, póttagja a konventnek. Isten áldása legyen munkálkodásán!

#### **Nagyváradi Református Iparosotthon.**

A nagyváradi református egyházközség presbiteriuma — könnyíteni akarván azon a súlyos nehézségen, hogy vidéki hittestvérek ipari pályára lépő gyermekei alig helyezhetők el — néhány hónappal ezelőtt egy iparos tanuló-otthont nyitott meg, ahol a munkaadók által fizetett csekély díj ellenében, kellő felügyelet alatt étellel és lakással látja el a tanulókat.

**Lelkeszi továbbképző tanfolyam.** A debreceni egyházmegye által a Tisza István-Tudományegyetem theologiai tanári karának zivés közreműködésével rendezendő lelkészi továbbképző tanfolyamot szeptember hó 25—30. napjain tartjuk Debrecenben, a következő rendben: Szeptember 25., hétfő d. u. 4 órakor megnyitó áhítatot tart dr. Baltazár Dezső püspök. Az egyházmegye nevében a konferenciát üdvözlí F. Varga Lajos esperes. 5—6-ig előadás. 6—7-ig megbeszélés. 7—8-ig vacsora. 8—9-ig bibliatanulmányozás. Szeptember 26., 27., 28., 29. (kedd, szerda, csütörtök, péntek) napjain délelőtt 10—1-ig előadás. Dr. Varga Zsigmond: A váltság útja az indiai vallásrendszerekben, a parszizmusban és a Bibliában. Csikesz Sándor: a) A szekták lényeges vonásai, különös tekintettel a hazánkban működő szektákra; b) A falusi pap könyvtára; dr. Kállay Kálmán: Igehirdetésünk és az Ótestamentum; dr. Erdős Károly: Újszövetség-fordításaink értékelése; dr. Révész Imre: Egyháztörténelmi problémák a gyakorlatban; dr. Vasady Béla: A dialektika theologia címen tart előadást. Az előadók az esetleges változtatásokat fenntartják maguknak. Minden napon 1—2-ig ebéd. 2—5-ig szünet. 5—7-ig megbeszélés. 7—8-ig vacsora. 8—9-ig bibliatanulmányozás. A bibliatanulmányozást is professzorok fogják bevezetni a következő témákkal: Erőforrásaim: 1. A Bibliám (dr. Kállay Kálmán); 2. Az imádságom (dr. Varga Zsigmond); 3. Holtig tanulásom

(dr. Révész Imre); 4. Magán- és családi életem (dr. Erdős Károly); 5. A gyülekezetem (Csikesz Sándor). Szeptember 30-án, szombaton d. e. 1/2 10—11-ig összbenyomások megbeszélése, — továbbiakra kívánságok előterjesztése. 11—1/2 12 óráig záróahítai, tartja dr. Soós Béla debreceni lelkipásztor. Az összejöveleteket a Kollégiumban, az Oratóriumban tartjuk. 40—50 személynek sikerült lakást biztosítanunk a kollégiumi internátusban, napi 50 fillérért. Akik itt nyernek lakást, azok hozzanak magukkal lepedőt, kispárnát és plédet. A Pannónia-szállóban lehet lakást kapni naponta 1 pengő 80 fillérért. A kollégiumi konviktusban háromszori étkezéssel 80 fillérért kapunk naponként ellátást. Kívánatos, hogy mindnyájan együtt étkezzünk. Jelentkezési díj a Debrecenben lakóknak 2 pengő, másoknak 1 pengő. Kedvezményes vasúti jegyről gondoskodunk. Jelentkezni lehet augusztus 15-ig Ördög Lajos pocsaji (Bihar m.) lelkipásztor testvérünknel. A jelentkezéskor meg kell írni, hogy a jelentkező hol kíván lakni és étkezni, azután mindenféle díj (jelentkezési, lakás és ellátási) beküldendő. A tanfolyam szellemi ügyeit dr. Révész Imre egyetemi professzor (Debrecen, Magoss György-tér 14. sz.), a gazdasági ügyeket pedig Ördög Lajos pocsaji és dr. Szász Imre monostorpályi lelkipásztorok végzik. A tanfolyamra minden rendű lelkésztestvérünket szeretettel hívunk és várunk. Az előkészítő-bizottság.

**Nyári református ifjúsági konferencia-tábor: Bánhorváton és Balatonszárszón.** E nyáron útiköltségkímélés szempontjából két helyen lesz országos református ifjúsági konferencia. Az egyik Borsod megyében, Bánhorváton (vasúti állomás Vadna, Miskolc, Lillafüred útbaesik). A konferencia időpontja augusztus 19. estétől 22. estéig. A 12—16 éves serdülő fiúknak és a 16 éven felüli fiatalembereknek párhuzamosan fog folyni a bánhorváti konferencia. Részvételi díj úgy fiúknak, mint a fiatalembereknek, kedvezményes utazásra jogosító igazolvánnyal együtt, 5 pengő. — Program: A reggeli bibliakörök tárgyai: „Megfáradt ifjúság“, „Ingatag ifjúság“, „Hüség ifjúság“. Előadások: „A teremtés a természettudomány és a Biblia fényében“, Huszti Mihály mérnök, Ózd; „Amin minden jószándék megbukik“, Benke Kálmán ondi lelkész; „Korunk világnézetei“, Kövér Pál zilizi lelkész; „A református keresztyén ifjúsági egyesület a jellemnevelés szolgálatában“, Zsíros József sárospataki theologiai tanár; „Jézus Krisztus egy ifjú életében“, Kovács Péter református ifjúsági földműves-titkár. A serdülő fiúk programja reggelenként: „Az engedetlen fiú“, „A szolgálatkész fiú“, „A hüség fiú“, „Nagy emberek érdekes történetei“. Játékok, versenyek, kirándulások, tábortüzek. Jelentkezni lehet augusztus 10-ig személyenként 3 P 10 fill. beküldésével a KIE Szövetségnél, Budapest, VIII., Horánszky-utca 26.

**Balatonszárszón** a református ifjúsági tábor

helye a református diákok pompásan felszerelt üdülőtelepe (túrista-barakkok, vízipólo stb.). Időpont augusztus 24. estétől 28. estéig. Részvételi díj, kedvezményes utazásra jogosító igazolvánnyal együtt, 9 pengő. Program: Reggeli bibliakörök, előadások: „Amin minden jószándék megbukik“, Vincze Elek esperes; „Korunk világnézetei“, Bogdán Gyula lelkész; „Ifjúsági egyesületünk a jellemnevelés szolgálatában“, Kovács Péter földműves ifj. titkár; „Jelszavak útvesztőjében“, Kiss Sándor szerkesztő; „Élt-e valóban és ki volt az Embernek Fia“, Pap Ferenc hitoktató. Kirándulás Tihanyba, országos KIE ping-pongmérkőzés, tábortüzek stb. Jelentkezni lehet KIE Szövetségnél, Budapest, VIII., Horánszky-utca 26.

**Országos evangélikus KIE-tábor Balatonszárszón,** dr. Scholtz Oszkár és Eröss Sándor ev. KIE titkár vezetésével. Időpont augusztus 19. estétől 23. estéig. Részvételi díj kedvezményes vasúti igazolvánnyal együtt 9 pengő. A reggeli bibliakörök tárgyai: „A gazdag ifjú“, „A tékozló fiú“, „A naini ifjú“. Előadások: A mai válságos helyzetnek okai. Ki volt Jézus? A sokarcú ifjúság. Egyházunk és ifjúsága. — Délután ifjúsági óra: Mi a feltétele az eredményes ifjúsági munkának? Egy és más a gyülekezeti életből. Hogyan olvassuk a Bibliát? Kasztrendszer az ifjúság között. Kirándulás Tihanyba, tábortüzek stb. Jelentkezni 3 P 10 fill. beküldésével a KIE Szövetségnél lehet, Budapest, VIII., Horánszky-utca 26., augusztus 10-ig.

**A makói KIE-tábor** időpontja augusztus 23. estétől 27. estéig. Költség, kedvezményes utazásra jogosító igazolvánnyal együtt, 7 P. Program: Reggeli bibliakörök: „Emberek Jézus körül“, „Kövess engem“, „Fél úton“, „Mi közünk Hozzád?“, „A Jézussal való találkozás akadályai“. Előadások: Meztlábás fiúkból nagy emberek. Jövőd nagy kérdései: Mit érek én Krisztus szemében és mit ér Ő az én szememben? Az ifjúság új arca. Ifjúsági órák tárgyai: Kis problémák. Hogyan költenél e. 100 pengőt. Kasztrendszer az ifjúság között „Ő.“ Mik az egyesületi munka feltételei? — Jelentkezni lehet augusztus 15-ig KIE Szövetségnél, Budapest, VIII., Horánszky-utca 26.

**A Debreceni Protestáns Lap** 28—29. számában 173. oldalon 2345—1933. szám alatt közzétett pályázati hirdetés helyesbítéseként közöljük, hogy a mezőtúr-újvárosi lelkipásztori állásra hirdetett pályázat határideje nem aug. 6, hanem augusztus 13.

*Püspöki hivatal.*

TARTALOM; R. I.; Cserkész világtábor. — Bartha László: Aratás. — Tudósítás: Tóth Dezső: Tanügybizottsági konferencia. — Fábriánházi lelkészbeiktatás. — Irodalom. — Iskola. — Halottaink. Különlélek. — Pályázat.

**Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.**

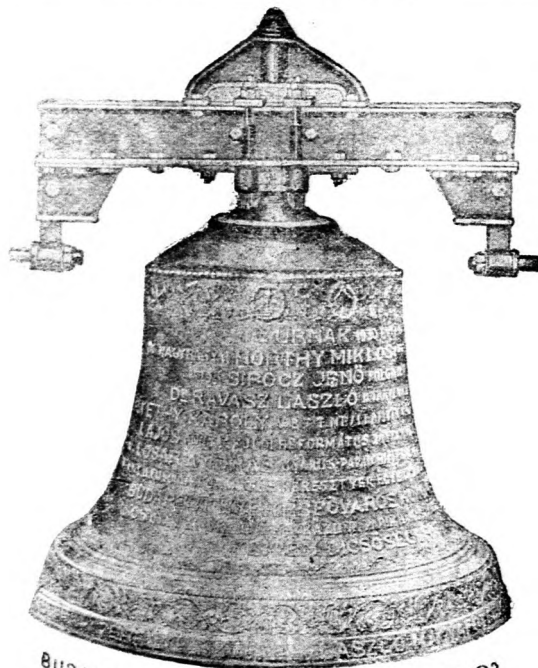
**Magyarország aranykoszorús mestere**

## Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelsze-  
relés és haranglábgyár

**BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.**

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál



BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE  
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RÁVASY LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR  
AVATÓTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

**A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.**

### SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő tűtöképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.  
Magyar gyártmányú zománc-edények,  
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.  
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1933-1396

# Konfirmáció

előkészítésére ajánljuk  
a következő tankönyveket:

Ferenczy Gyula: Konfirmációi káté.	1-20 P
Halmi János: „ „ „	—60 P
Nagy István: „ „ „	—20 P
Soltész János: „ „ „	—40 P
Szoboszlai Papp István—Révész Bálint: Konfirmációi káté, átdolgozta: Sz. Szabó József (79. újonnan átdolgozott kiadás)	—30 P

## Konfirmációi emléklapok

izléses kivitelben

08 és 12 fillér darabonként.

# Konfirmációra legalkalmasabb ajándék:

**Dr. Erdős Károly:**

Az én vallásom . . . —60 fillér

**Dr. Révész Imre:**

Öntudatos hit . . . —40 „

Zsoltárok, imakönyvek és szent Bibliák  
dús választékban kaphatók

## „Méliusz“

könyvkereskedésben

**DEBRECEN,**

**Ferenc József-út 26. szám alatt**